

ביקור נתניהו בארה"ב השיג את היעדים המדיניים

written by מאיר בן שבת | 27.09.2023

בערב יום הכיפורים נחת ראש הממשלה בנימין נתניהו בישראל וסיים מסע מדיני בן כמעט שבוע בארצות הברית. בריאיון ל"חדשות כיפה" אומר ראש המל"ל לשעבר, מאיר בן שבת, כי ניתן לסכם את הביקור הארוך ☑ כמוצלח מאד.

"הביקור השיג את היעדים המדיניים העיקריים שהוגדרו לו", פותח ואומר בן שבת, ומפרט: "פגישה עם נשיא ארה"ב, קידום המגעים לנורמליזציה בין סעודיה וישראל, מיצוי ההזדמנויות לפגישות מדיניות בשולי הכינוס באו"ם והצגה פומבית של עמדותיה של ישראל בסוגיות המדיניות והאזוריות שעל סדר היום".

לשאלה עד כמה משמעותיות פגישות שנערכות ב"שולי עצרת האו"ם"? השיב: "ביחסים בין מדינות קיימת חשיבות למה שמכונה ☑ תחזוק הקשר בין המנהיגים. במיוחד במציאות כל כך דינאמית שמייצרת כל הזמן אתגרים חדשים והזדמנויות חדשות. זה נכון ביחס לכל המדינות וקל וחומר עם מדינות כמו טורקיה לנוכח המשקעים מן העבר. פגישות כאלה מספקות הזדמנות לחוש מקרוב את טמפרטורת היחסים, להצביע ולסמן כיוונים לשיוף פעולה, לחדד מסרים ולהתניע מהלכי המשך".

בנוסף הוא אומר כי לא רק הפגישות חשובות. "לא פעם, עבודת ההכנה לקראתן, מחוללת בעצמה תהליכים חיוביים, מייצרת או מציפה הזדמנויות ומהווה נקודת עצירה להערכת מצב היחסים בינינו לבין המדינות שאת נציגיהן אנו הולכים לפגוש".

בנוסף הוא אומר כי לא רק הפגישות חשובות. "לא פעם, עבודת ההכנה לקראתן, מחוללת בעצמה תהליכים חיוביים, מייצרת או מציפה הזדמנויות ומהווה נקודת עצירה להערכת מצב היחסים בינינו לבין המדינות שאת נציגיהן אנו הולכים לפגוש".

מה דעתך על ההפגנות שהיו במהלך הביקור? האם הדבר יכול היה לפגוע בקשב האמריקני? האם אולי ההפגנות הועילו לממשל כדי 'להלחיץ' את נתניהו?

"מבלי להביע עמדה שיפוטית ביחס לכך, אוכל רק לומר שההפגנות, במיוחד אלה שבישראל, הן ההמחשה הטובה ביותר לכך שישראל היא דמוקרטיה תוססת☑", הוא משיב בקצרה.

רבים תוהים עד כמה ההסכם עם הסעודים עתיד לשנות את פני המזרח התיכון. לבן שבת דעה נחרצת בנושא: "הסכם נורמליזציה בין סעודיה לישראל עשוי לא רק לשנות את פני המזרח התיכון אלא גם להשפיע על המחנות המתגבשים כיום במסגרת המאבק על הסדר העולמי החדש.

טמון בו פוטנציאל לחבר בין מזרח ומערב, לקשר בין אירופה, אפריקה ואסיה ולחולל מהפכה בסחר העולמי".

לדבריו, מבחינתה של ישראל, השגתו של הסכם כזה היא יעד חשוב ביותר. "הוא ישים סוף ל-120 שנות מלחמה אידאולוגית שהעולם הערבי מנהל נגד שיבת היהודים לציון, ויקטין את ממדי הסכסוך בינה לבין העולם הערבי למעמד של סכסוך מקומי, ישראלי-פלשתיני. הוא יצור שותפויות חדשות אזוריות ובינלאומיות. יהיו לו משמעויות ביטחוניות כבדות משקל והשפעות דרמטיות על הכלכלה. בנוסף לתפקיד שישראל תוכל למלא בציר החדש שיחבר בין מזרח היבשות, כמו חברות סטארט-אפ ומרכזי מחקר ישראלים בתחומי המים, החקלאות, האנרגיה המתחדשת, תחבורה חכמה, וסייבר, יוכלו לסייע בהפיכתם של העיר החדשנית ניאום ושל מיזמי-ענק סעודיים נוספים, להצלחות עולמיות".

מה דעתך על נאום נתניהו באו"ס? האם עברו בו המסרים האופטימליים עבור ישראל נכון לעת הזו?

"כפי שאמרתי, מטרתו של הנאום היא לתת ביטוי פומבי לעמדותיה של ישראל בסוגיות המרכזיות שעל סדר יומה המדיני והאזורי. הנאום אכן ענה על כך. המשקל שניתן לסוגיית הנורמליזציה עם סעודיה משקף נאמנה את החשיבות ואת המשמעויות הדרמטיות שעשויות להיות להסכם כזה".

בן שבת מזכיר כי הנאום התייחס, כצפוי, גם לאיום האיראני. "הנאום הציג בשפה קצרה ובהירה את מה שנידרש מול האיום האיראני: איום צבאי אמין בצירוף סנקציות כלכליות משתקות. הוא סיפק הזדמנות נוספת להדגשת עמדתה של ישראל ² לעשות הכל כדי למנוע מהאיראנים נשק גרעיני".

הנאום התייחס לסוגיה הפלשתינית ולשורשי הבעיות. כיאה למעמדה של ישראל כאומת סטארט-אפ וחדשנות וכמי ששואפת להימנות על המדינות המובילות בעולם בתחום הבינה המלאכותית, נתניהו התייחס גם לתחום זה ולשינויים שהוא צפוי לחולל בעולם.

בסיכום הריאיון, חוזר שוב ראש המל"ל לשעבר כי באופן כללי ניתן לומר שהנאום כלל את כל המסרים הנדרשים עבור ישראל, בכל התחומים הרלוונטיים למעמד הזה, אך הדגיש: "עם כל חשיבותו צריך לזכור שהנאום הוא הצהרת כוונות, ביטוי לרצונות ולעמדות. אין הוא עומד בפני עצמו. צריך להמשיך אותו בפעילות מדינית ובצעדים מעשיים, בכל התחומים וע"י כל הדרגים".